

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Főter 434.

Kiadó: ifj. Wagner Antal
könyvkereskedő.

Felelős szerkesztő:

Dr. Szirmai Vidor
ügyvéd.

Főszerkesztő:

Dr. Reich Aladár
orsz. képvis.

Főmunkatársak:

Dr. Nyiraty János
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:

Egész évre 6 kor. Fél évre 3
kor. Negyed évre 1-50. Egyes
szám ára 12 fillér.

Kossuth zászlaja alatt.

A tizenkettedik órában, mikor céltalan futásban kapszkodtak egymásba a nagy politikai diszharmónia akkordjai és a szenvedelmek érthetetlen kaosza alig tűrhető zibongással kezdte hangoztatni mind jobban és megdöbbenőbben a szabad törekvések teljes szétomlását: kellemes, békés összetartásban olvadt föl az indulatok viharos csattogása. Az ideálok harca egyetlen éjszakán ismét megtisztult és megnemesedett, ujjászűletett formájában fiatalon, erősen, repesve bontva szét beláthatlan időkre vágyó szárnyait.

Köszöntő kalaplengetéssel üdvözljük a függetlenségi pártot önmaga fölött aratott legnagyobb diadala alkalmából. Ennél szebbet, értékesebbet még alig aratott. Kiállani födetlen mellel a küzdelem terére és csatát nyerni egy csodálatos nemzet nevében, melynek a szive ép, érző és vérig facsart, szárnya acél, elméje villám, fajszeretete, földjéhez való ragaszkodása mesébe illő: bizonyára derék dolog. De legyőzni önmagunkat, mikor hullámba szökken a küzdelem vágyától lobogó vérünk, megrendszabályozni indulatunk merész csapongását és a higgadtan fontoló ész jármába hajtani a természetes forrásból bugyogva fakadozó érzelmeket: oly győzelem, melynek morális értéke időbeli távolság hiányában egyelőre megbecsülhetetlen.

Bizonyítás helyett egyszerűen csak rá kell mutatni e helyen a sajátságos politikai helyzetre, a mely éppen különös alakulása révén óriási súlyt kölcsönöz a függetlenségi párt elemei teljes összhangjának. Még Tisza István kudarcza az első lépcső arra a magaslatra, a melyen ma a függetlenségi párt áll. Azóta folyton gyökeresedett, izmosult, terebélyesedett a szabad törekvések diadalmas fája. E diadal koronáját mindenesetre az a megdöbbenően vakmerő kijelentés jelzi, amelyet Körber osztrák miniszterelnöknek tulajdonítanak és amely a magyar belügyekbe való avatkozással kapcsolatban lehet a kétségbeesés első jajkiáltása is. Már féltik odaát a monarchia sokat emlegetett súlypontját és ha féltik, úgy ez csupán a fékezhetetlenül előre törekvő szeparatistikus törekvések elmaradhatlan következménye.

A függetlenségi párt erkölcsi súlya tehát előre nem látható mértékben, várakozáson felül megnövekedett. Hogy kiknek a működése következtében lett félelmissé a magyar parlamenti ellenzék működése, az ezuttal mellékes. A kik személyi kérdést akartak faragni a bécsi

kamarilla megrendszabályozásából, azok kétségen kívül nem barátjai a magyar imperiálizmusnak és csak azért keverhették be magukat a rágalmazás sarával, hogy a kisebbség hatalmi növekedését minden meg nem engedett eszközzel megakadályozzák, a vezérszerepre jutott párt belbékéjét, egységét aláássák.

Méltánylás illeti tehát e párt minden egyes tagját, a legkisebbtől a legnagyobbig, amiért a maga egy szavazatával hozzájárult a tökéletes belső beke helyreállításához.

A függetlenségi párt erőinek kézfogása remélhetőleg a hazai taktika megváltoztatását is jelenti egyuttal. Az eddig használt eszközök immár rövid időre idejüket multák. Nagy és fontos törvényjavaslatok keresztülvitele által az aktív munkálkodásnak kell a ridegen tagadó ellenkezés helyébe lépnie. Az obstrukció létjogosultságát megmutatták és beigazolták a következmények; a további harc követelő, erőszakos villanásait csiráiban fojtotta el a legyőzött ellenfél irányában is érzett méltányosság és köteles tisztelet.

Utmutatásul Kossuth Ferencz programját tűzzük most a zászlónkra. A mostanihoz hasonló nemzeti ellenállásra egészen az önálló vámterület kérdéséig és a véderőtörvény módosításáig nem lesz szükség. Addig, ha nem is sok viz foly le a Dunán, valami kis idő bizonyosan letelik. A tárgyalásra kitűzött fontos törvényjavaslatok letárgyalása után, de lehetőleg még azok folyama alatt meg kell pendíteni az új hangot, mely a teljes gazdasági önállóság érdekében a legszélesebb mederben folytatott nemzeti harc szükségességét hangsúlyozza.

Széchenyi szava, ez előkelő és a szó legigazibb értelmében vett államférfiúi elme szent meggyőződése adja azt az alapot, amelyen most a Kossuth Ferenc vezérlete alatt álló függetlenségi párt fölépíteni reméli a független, életképes, uralkodásra és népek boldogulására hivatott magyar hazát. Előbb erőssé, nagygyá, hatalmában utól nem érhetővé kell tenni a nemzetet, hogy kivihassa teljes jogi függetlenségét és szabadságát.

Erre pedig elsősorban a gazdasági önállóság vezethet. Ausztriával való gazdasági viszonyunk az az ér, melyen által anyagi erőink közvetítésével szívünk vére a monarchia másik felébe fojdogál.

A függetlenségi párt alapja 1848-ban gyökerezik, hitvallása az önálló magyar hadsereg. Ezt az álmát nem adja fel soha, amíg lesz kivel küzdeni. De mint Kossuth mondja, a fegyverszünet szük-

séggé és az idők fordulása által el nem kerülhetővé lett. Arra kell tehát ezt a fegyverszünetet felhasználni, hogy a parlamenti tárgyalások további nyugodt menete biztosítottak és ekként új alap készíttessék azoknak a harcoknak a számára, melyek az önálló magyar vámterület és nemzeti hadsereg kivívása érdekében már megfogantak az idők méhében.

A függetlenségi párt Kossuth zászlója alatt a küzdelem tüzeiben megerősödve fegyverben áll, csak rövid ideig, míg az ország a sulyos helyzetből kibontakozik, várja az újabb harcot, amikor a soha föl nem adott nemzeti jogok: a független Magyarország törvényes jogaiért újra sikra száll.

Egy travesztált Memorandum.

Törvényhatósági joggal felruházott Baja város tisztviselői, segéd-, kezelő- és szolgazemélyzete a törvényhatósági bizottsághoz memorandumot nyújtottak be, melyben fizetésük felemelését és — ami eddig nem volt — lakbérilletményük megállapítását kérik és ezen kérelmüket jobbra, balra, előre, hátra, fölfelé és lefelé megindokolják.

Mint hogy azonban a klikk, — melynek a kérelmezők holmiféle szavazások idején hűséges vazallusai, — Baja város polgárságának, lapunk olvasó közönségének zömét a közelmúltban „rongy, szemétnépnek” deklarálta s így tartanuk kell attól, hogy ennek az alpári tömegnek némely vékonyan, vagy sehogysem aranyláncozott tagja a memorandum magasröptű, előkelő, hivatalos tonusban tartott s ennél fogva itt-ott homályos és ovatosan leplezett előadását megérteni képtelen: szükségesnek találtuk, hogy ezt a memorandumot — mely eredeti szövegezésében e lap június 20-iki számának hasábjain már megjelent, — népies, könnyebben megérthető nyelven, szabadon idomítva és elővezetve, ideiktassuk, amint következik:

Tekintetes törvényhatósági Bizottság!

Alulírott tisztviselők, segéd és kezelő személyzet tagjai és szolgálk, miután a hivatali sine curán kívül semmi sulyos anyagi gondunk nincsen, azon törjük a fejünket, hogyan vehetnénk rá a *Tekintetes és Mindenre alkalmas Törvényhatósági Bizottságot* fizetésünk felemelésére. Mint hogy pedig ezen óhajításunk az igazság és méltányosság mérlegén ez idő szerint a nevetségig könnyűnek és a józan gondolkozással elkeseredetten hadi lábbon állónak találtatott: ennél fogva bizva

a világ ismert mézes madzag örök elévülhetlen hatásában, ezennel kinevezzük a Tekintetes Fejbólító Törvényhatósági Bizottság minden egyes tagját Bölcsnek, abban a biztos tudatban, hogy kérelmünket, tekintettel városunk rózsás anyagi körülményeire — az előlegezett „bölcs belátás” különbeni visszavonásának terhe mellett — teljesíteni kegyeskednek.

Köztudomásu dolog, hogy városunk ipara, kereskedelme évtizedek óta pang, a pótlódó fokozódó hatványokban növekszik, deputacio deputacio után megyen, hogy a kormánytól némi panaceaát hozzon a város lethargiájának orvoslására, köztudomású, hogy egyedül az építkezés virágozik nálunk szépen és vidáman, de ezután a virágzás után is olyan keserű gyümölcsök teremnek, hogy mindenkor az összes adózó polgárság elrontja velük a gyomrát; olyan szegény a város, hogy már a szegény kövezési vállalkozót is kénytelen gazdagodásának biztos flaszter-utján való haladásában a város háztartásának egyensúlya érdekében megakasztani; szóval köztudomású hogy polgártársaink a megélhetés súlyos anyagi gondjaival küzdve csak a legnagyobb erőfeszítéssel képesek a szükséges mindennapi kenyeret maguk és családjuk részére megszerezni: ennél fogva a mi fellegósnak szerint mi sem természetesebb, mi sem logikusabb, minthogy a saját jól felfogott érdekünkben a mindenható klikk ismert és jól megszolgált nagylelkűségére apelálva, a mostani legalkalmasabb időben azzal állunk elő: vegyék ki a még adót fizetni tudó polgárság szájából a kenyeret — hisz az a kevés a mi nekik még megmaradt, ugyis vagy van vagy nincs — és adják ide nekünk, hogy több pecsenyénk legyen; de mert nem akarjuk, hogy a város polgársága bármiképpen terhelve legyen, hát helyes lenne ha a jóra való gúnyát is leszednék kedves polgártársaink testéről, először azért, mert mire való annak a jó ruha, akinek alig van mit enni, másodsor azért, hogy legalább mi reprezentálhassuk a város jólétét és gazdagságát a világ előtt és császárcabátban, lakk cipőben parádéz-hassunk hazafiságunkkal az Ápril 11-re degradált Március 15-iki szabadság-ünnep istentiszteletén.

Azonban az esetleges felreértések elkerülése okából már itt megjegyezzük, hogy bár nem mondunk le arról, hogy az unalmas hivatali munkaidő egy jó részét, mint eddig, azonképpen ezután is átanekdótázzuk, átkaszinózzuk, eltereferéljük és harsogó kacagással töltjük be — de legalább egy időre, egy újabb kérelmünkig, kell hogy megmentsék a hivatalnokságot a fizetés fölemelés örökös mániájának „minduntalan lelkére nehezédő gondjaitól”

Amennyiben holt bizonyos az, hogy a klikknek tett számtalan és nyomós szolgálataink némi ellenszolgáltatásaképpen megfogjuk magunk részére a Tekintetes törvényhatósági bizottság hálás többségét, — mint tökkel a cinegét — *elsősorban* — mert lesz, „másodsorban” is — azt kérjük, hogy fizetéseink arányosítottassanak; ezt — a gyöngébbek kedvéért mondjuk — úgy kell érteni, hogy minden tisztviselő stb.-nek fizetése egyelőre legalább is duplára s ezenfelül csak azoké emeltessék, akiknek hatáskörébe fontosabb teendők vannak utalva;

misem természetesebb, minthogy teljesen mellékes az, hogyan végzi, vagy egyáltalán eltudja-e végezni az illető tisztviselő a hatáskörébe utasított munkát; ezt azért tartjuk szükségesnek különösen kiemelni, nehogy *egyesekek személye*, akik patronatus révén némi-nemű szemetszűrő kedvezésben részesülnek, kimaradjon a tervezett Eldorádóból, mert minálunk *a hivatali állások fontossága jöhet csak tekintetbe*, nem pedig holmi-féle kófic munkabírás és talentum.

Igaz ugyan, hogy a közelmúltban a a más véres verejtekével könnyen gavallérkodó törvényhatósági Bizottság már tanujelét adta „kész áldozat” mi-voltának, amikor megszavazott részünkre 8—9000 koronát, de hát ezt, miután bizonyos magasabb állásban levő tisztviselő még magasabb ülésbe vágyakozott, nagylelkűleg jó részt a polgármesteri fizetés és a lóratertett polgármesteri termet nyeregbe emelésére engedték át, nem tartván méltóságunkkal összeegyeztethetőnek, hogy e célra valami éhező, szegény diák-gyerek tanulmányainak folytatására szánt gymnasiumi stipendium fordítottassék. Igaz, hogy ennek a 8—9000 koronának a közgyűlési megszavazását mi a voksainkkal balek módon elősegítettük, mert bizonyos intéző körök azzal hitegettek bennünket, hogy majd mi is kapunk fizetésemelést, azonban keserűen tapasztaltatták velünk, hogy igaza van a zsidónak, mikor a „majd”-ra nem ad semmit. Amint megszavaztuk a „magasabb állásban alkalmazottak” fizetésemelést, félre löktek bennünket, mint valami ostoba kifacsart citromot, sőt maga a polgármester is azt mondja most a saját lovunk hátáról, hogy ez a kérelmünk nem időszerű, egyelőre nem teljesíthető, pedig e tekintetben mindig pontos hivatali nyilvántartásunk szerint 4 év, 243 nap, 17 óra, 23 első és 8 másodperc óta várunk ígérete beváltására.

Közelismert dolog az, hogy Magyarország összes állami és közigazgatási alkalmazottjai megmozdultak, hogy fizetésük felemeltessék, de ők csak indokolt socialis mozgalommal akarnak célhoz jutni, — mi ellenben sokkal modernebb alapra helyezkedtünk s nem annyira a gondolkozó, bíráló észhez, mint inkább az érzékeny emberi szivekhez fordulva „a humanizmus legmagasztosabb megnyilatkozásától” várjuk boldogulásunkat s ennél hatalmasabb argumentumunk nincs is, — ámbátor felhozhatnánk, hogy „a magyar állameszme rendíthetetlen hívei” vagyunk, anyira rendíthetlenség, hogy bár hűbéres tartományra tegyük is vele a magyarok hazáját, mi, amint mameluk elveinkhez híven eddig és consequenter a klikkel szavaztunk, akként, ígérjük, ettől az elvtől a magasabb fizetés se fog eltántorítani bennünket.

Ismeretes az, hogy mamamegyénk Bács-Bodrog vármegye 114000 koronával emelte hivatalnokai fizetését, az is igaz, hogy ő ezt könnyen viseli, mert hiszen ezt a többletet nagymama országunk, a maholnap osztrák gondnokság alá kerülő szegény Magyarország kincstára fogja exekució útján befolyó kegyes appanazsszal fedezni, amihez pedig Baja város kisdobja is segít majd verni a chamade ot, dehát — eb fél, kutya fél, ha mindjárt kihuzatják is velünk bizonyos ténfergő pénzügyminis-

teri titkárok a szegény közrendű polgárfeje alól az utolsó vánkost

Amidőn tehát ezek után és ily körülmények közt mégis van akkora bátorságunk, hogy fizetésünk felemelését kérelmezve, sőt követelve, a Tekintetes törvényhatósági bizottság elé lépünk, azt hisszük, ezen eljárásunkkal nem szerénytelenséget követtünk el s reméljük, hogy ezen, valamint ehez hasonló eddigi, tisztán a „város közönsége és annak jólétére irányuló fáradozásaink” méltó felismerésre fognak találni.

Szükségesnek látjuk még a Tekintetes törvényhatósági bizottság magas ázsióra emelt figyelmét a „szintén fontos missiót teljesítő” városi napidijasok intelligens elemeire is felhívni; ez az a testület ugyanis, melybe — midőn a szervezési szabályrendelet szerint betöltendő hivatal nincs, ellenben a klikknek protéziséje van — a kis hivatalkereső kedvencet a város kontójára várományi állapotú póttartalékos díjknak, napi két korona zsebpénz, illetve $\frac{1}{2}$ percent városi gavallér-pótlódó mellett beszokták nyomni — a legközelebbi hivatal üresedésig.

Amennyiben pedig jelen kérelmünk figyelembe vételével a Tekintetes törvényhatósági Bizottság megmutatná nekünk kedves kisujjacskáját, az esetre már csak tessék ideadni az egész becses karját: hiszen nem kérünk sokat, csupán annyit, hogy fizetésünk aránytalan fel-emelésénél legalább is Bécs, Berlin, Páris és London városoknál megállapított fizetéseket tessék alapul venni, mert ezeknek a városoknak az anyagi és ethikai viszonyai legjobban megfelelnek a mi érdekeinknek. No, az meg már magától értetődik, hogy, ha fizetésünkkel társadalmi nivónkat emelik, s ha már rekompenciációképpen mindegyikünknek egyegy házat nem adhatnak, amit méltánylunk is a jelenben, mert utolszor emelt középületünk — úgy halljuk a polgármestertől, — nagyon sokba került a polgárságnak — illő legalább felemelt fizetésünk után, urias lakásnak megfelelő lakbérjutalékot részünkre meghatározni.

Végül jóakarólag figyelmeztetjük a Tekintetes törvényhatósági Bizottságot, hogy siessen kérelmünket teljesíteni, mert különben — tekintettel a küszöbön levő tisztújításra — a fizetésünk felemelésével járó és tekintélyes összeget kitevő többlet kiadás nem fogja hőn szeretett városunk költségelőirányzatának deficitjét már a jövő évben felemelni.

Amennyiben kérésünk teljesítve leend, a közgyűlésen mellettünk szavazók neveit örök emlékezet okáért aranyos rá-mába foglaltatjuk és úgy ők, mint utódaik számot tarthatnak jóakaratu protekcionkra s biztosítjuk őket arról, hogy amint szükségük lesz rá, minden befolyásunkat latba fogjuk vetni, hogy ingyen helyet kapjanak Baja város büszke tornyú, legdrágább emlékü új palotájában ott a szegényház tájékán.

Vajha minél előbb adhatnánk sohse muló hálánk kézzelfogható, tömeges jeleit.

Mély tisztelettel stb. (Itt következnek az aláírások ha mernének.)

Eredeti alakjából hűségesen
kiforgatta:

Dr. Corrosivus.

Törvényhatósági közgyűlés.

Baja város törvényhatósági bizottsága folyó évi július hó 14-ik napján délelőtt 9 órakor rendszerinti közgyűlést tart a következő tárgysorozattal:

1. Polgármester időszaki jelentése a közigazgatás állapotáról.
2. A nagym. m. kir. Belügyministeriumnak körrendelete a tíf. városok gyámpénztárainak kezeléséről, az árvapénzek gyümölcsötzetéséről és a gyámügyi számvitelről.
3. Ugyanannak leirata a sörház-utcai ártézi kútúrás költségeire felvett kölcsönről kiállított kötelezvény tárgyában.
4. A nagym. kereskedelemügyi m. kir. ministeriumnak leirata az 1903—1904. évi közúti költségeloirányzat jóváhagyása tárgyában.
5. A nagym. földmivelésügyi m. kir. ministeriumnak leirata a Sugovicza medrének téli kikötővé leendő átalakítása ügyében.
6. A városi tanács javaslata az új közkórház alapszabályainak és házi rendjének megállapítása és ezzel kapcsolatban a szervezési szabályrendelet némely határozmányainak módosítása iránt.
7. Ugyanannak jelentése a földbirtokok határainak megjelöléséről és a mezei közös dűlőutak törzskönyvezéséről alkotott szabályrendelet életbeléptetése iránt az érdekelt birtokosokkal tartott értekezlet eredményéről.
8. Ugyanannak jelentése a városi közkórház céljaira megvett Mészáros-féle telken levő régi épület anyagainak elárverezése tárgyában.
9. Ugyanannak jelentése az új közkórház betegeknek ápolása iránt a soproni irgalmas nővérek rendházával kötendő szerződés tárgyában.
10. Ugyanannak jelentése a tüdővész-pavilonra nézve betervezett műszaki műveletek tárgyában.
11. Ugyanannak előterjesztése az új kórház és Piukovits Antal háztelke közötti kerítés felállítására iránt.
12. Ugyanannak javaslata az 1902. évi zárszámadások és vagyonszámlák jóváhagyására iránt.
13. Ugyanannak jelentése a székház I., IX. és X. számú bolthelyiségeinek, valamint a községi bírósági helyiségek átalakítása iránt megtartott árlejtés eredményéről.
14. Ugyanannak jelentése a városi legelők haszonbérbeadása iránt megtartott árverés eredményéről.
15. Ugyanannak javaslata a sörház-utcai ártézi kúthoz állandó kútállvány felállítására iránt.
16. Ugyanannak jelentése a városi bérházban lévő postafőnöki lakás kőműves és szobafestői munkálatainak helyreállítása iránt.
17. Ugyanannak jelentése a kórház fekália-mentes szennyvizeinek levezetésére szolgáló betoncsatorna költségeire felveendő kölcsön tárgyában.
18. Ugyanannak jelentése Gyurákovics Antal városi rendőr nyugdíjazása tárgyában.
19. Ugyanannak jelentése a városi tartalék alaphól 8000 koronának a házi pénztárba történt ideiglenes beutalványozásáról.
20. Ugyanannak jelentése a Rókus-utcában lévő stációk áthelyezési munkálatainak biztosítása iránt megtartott árlejtés eredményéről.
21. A kórházépítő bizottságnak előterjesztése az új kórháznál szükséges többköltségek megszavazása, a kapcsolatos munkálatok elrendelése és a megfelelő kölcsön felvételének elhatározása iránt.
22. Ugyanannak előterjesztése a kórháztelepen lévő fertőtlenítő készüléknek eladása iránt.
23. Ugyanannak előterjesztése a régi kórházépület lebontása és ezen munkálatokra a feltételeknek megállapítása iránt.
24. Ugyanannak jelentése az új kórház berendezési tárgyaira megtartott árlejtés eredményéről.
25. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye közönségének átirata Deák Ferencz születésnapja száz éves fordulójának megünneplése iránt.
26. Ugyanannak átirata Damjanich János szobrának költségeihez való hozzájárulás iránt.
27. Kassa sz. kir. város közönségének átirata Rákóczy Ferencz lovas-szobrának költségeihez való hozzájárulás iránt.

28. Győr szab. kir. város közönségének átirata a képviselőház tanácskozási módja folytán előállított törvényen kívüli helyzet megszüntetése végett az országgyűlés képviselőházához intézett feliratának tárgyában.

29. Csanádvármegye közönségének átirata az 1890. évi I. t.-c. 5. §-ának módosításával a községi közutak építésére és fentartására szolgáló összegeknek az egyenes állami adó után kivetendő pótdadó által leendő fedezése tárgyában az országgyűlés képviselőházához intézett felterjesztésének pártolása iránt.

30. Szabadka szab. kir. város tanácsának átirata az 1905. évben Szabadkán rendezni szándékolt ipar- és mezőgazdasági kiállítás erkölcsi és anyagi támogatása iránt.

31. A színügyi bizottságnak javaslata és ezzel kapcsolatban Czernay Imre és társai bizottsági tagoknak indítványa a színháznak a »Bárány« szálloda telkén leendő felépítése iránt.

32. A m. kir. szabadkai 4-ik honvédhuszár-ered első osztálya parancsnokságának átirata a jelenleg használatban álló kis gyakorlótér helyett más gyakorlótérnek kijelölése iránt.

33. A zombori kir. pénzügyigazgatóságának átirata az 1880. év előtti állami adófőkönyvek, kivetési lajstromok és befizetési napijegyzékek kiselejtezése tárgyában.

34. A pestmegyei sárközi ármentesítő társulatnak átirata az ármentesített terület után az érdekeltek által fizetendő holdankénti járulékok tárgyában.

35. Bács-Bodrog vármegye gazdasági szövetségének megkeresése a város közönségének a tagok sorába leendő belépése iránt.

36. A II. aljegyzői állásnak választás utján leendő betöltése.

37. Egy I. oszt. végrehajtónak választása.

38. Egy III. oszt. irtóknak választása.

39. A városi tisztviselők, segéd- és kezelőszemélyzet tagjainak kérvénye javadalmazásuk arányosítása és felemelése iránt.

40. Friedmann Miksa mátéházai haszonbérletnek kérvénye jelzalog-biztosíték elfogadása iránt.

41. Weidinger Salamon és fia cserepusztai haszonbérletnek kérvénye őszi után a folyó évre alkalmazott 25 hold rozsvetés miatti birság mellőzése iránt.

42. A bajai céllövész-társulatnak kérvénye a 100 éves fennállása alkalkalmából rendezendő ünnepély költségeihez való hozzájárulás iránt.

43. A polgári iskolaszékeknek előterjesztése Weress Ilona óvónőnek az I. fizetési fokozatra leendő előléptetése iránt.

44. Bauer János tanítónak kérvénye harmadik évötödös korpótlékának folyóvá tétele iránt.

45. Hellschein Lipótné szül. Köbling Erzsébet bajai lakosnak kérvénye utcaszabályozás céljából 24 □-öl közterületnek átengedése iránt. (Első szavazás.)

46. Hutovits Hermina bajai lakosnak kérvénye építkezés céljaira 9 □-öl közterületnek átengedése iránt.

47. Koller Dezső városi könyvelőnek kérvénye egy havi szabadságidő engedélyezése iránt.

48. Szécsényi Nagy Gábor állatorvosi oklevelének meghirdetése.

49. Kazal Józsefné szül. Bartos Anna szülész női oklevelének meghirdetése.

50. Netán utólag beérkező és szabályszerűen közzé teendő egyéb tárgyak.

Iskolai értesítők.

I.

A ciszterci rend bajai kath. főgymnasiumának értesítőjét Dr. Horváth Jeromos tanárnak »Természettudományi kirándulások« c értekezése vezeti be, mely 26 oldalon nagy tudásra valló szakismerettel fejtegeti a »szemléltetés« szükségességét és fontosságát a természettudományokban.

Majd a tanári kar névsora, a tanítás anyaga, a tanítás eszközeinek gyarapodása, a Tóth Kálmán önképzőkör, segélyegylet, zene- és vívőiskolák tevékenysége, az 1902/03-iki iskolai év története, a tanulóifjúság érdemsorozata, az ösztöndíjak és jutalmak sorozata tárgyalatik.

A statisztika kimutatása szerint nyolc osztályba 278 tanuló iratkozott be, ezek közül vizsgálatot tett 250. Vallás szerint 157 róm. kath., 2 gör. kel., 5 ev. ref., 3 ág. ev., 83 izr.

Érettségit 18 tanuló tett, kik közül 5 jelesen, 5 jól, 5 egyszerűen érett, 3 pedig szep-temberre, javító vizsgálatra utasított.

II.

A bajai városi polgári fiúiskola értesítőjének bevezetése az 1902/1903-iki iskolai év történetét tartalmazza. Majd az intézet vezető- és tanári kara, a tanítás anyaga, a tanulók érdemsorozata, a jutalomdíjak sorozata, Petőné Heitler L. ura 200 koronás alapítványáról szóló alapító levél, az iskolai segélyalap stb. tárgyalatik. A statisztikai kimutatás szerint beiratkozot összesen 186 tanuló, ezek közül vizsgálatot tett 175. Vallás szerint r. kath. 167, gör. kel. 5, ág. ev. 6, ev. ref. 3, unitárius 1, izraelita 4.

(Folytatjuk)

HIREK.

A kereskedelmi miniszter Baján. Mint értesülünk Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter néhány nap mulva inkognitóban Bajára érkezik, hogy a dunai hid előmunkálatait megtekintse.

Személyi hir. Borovicsényi Gyula ezredes f. hó 6. és 7-én városunkban időzött és a helybeli honvédhuszár helyőrséget a legnagyobb meglepedés mellett megvizsgálta.

Véglegesítés. A földmivelésügyi miniszter Szoyka József állatorvost a X-ik fizetési osztályban véglegesítette.

Eljegyzés. Dr. Nicora László miniszteri segédfogalmazó, tartalékos honvédhuszárhadnagy eljegyezte magának Csibás Flóra úrhölgyet özv. Csibás Ferencné úrnő szép és kedves leányát.

A Bajai Polgári Céllövész Társulat f. hó 12-én a szokásos táncvigalmat megtartja.

Céllövészet. Folyó hó 5-én a lőkertben tartott céllövészet alkalmával történt 280 lövés, ezek közül volt 42 egyes, 28 kettős, 32 háromas, 6 négyes és 2 szeglövés. Szeget lőtt Bittermann Károly 1, Fuch Vilmos 1, négyest lőtt Bittermann Károly 3, Somogyi Emil 3, hármast lőtt Bittermann Károly 14, Somogyi Emil 14, Gebhardt Dezső 2, és Scharpf Elek 2.

Előadás a bajai tűzoltóság javára. A vásártéren működő akrobata társulat f. hó 14-én a helybeli tűzoltóság javára diszeloádást rendez, mely alkalommal jönnön szerződött erők fognak a közönség előtt bemutatkozni. Felhívjuk közönségünk figyelmét, hogy ezen humanus intézményünk támogatását mentől tömegesebb látogatásával előmozdítani sziveskedjék.

A közigazgatási bizottság ülése. Baja város közigazgatási bizottsága szerdán d. e. tartotta rendes havi ülését, melyen Schmausz Endre főispán elnökölt. Schmausz Endre főispán elnök megnyitván az ülést Erdélyi Gyula városi főjegyző előterjeszti a polgármester havi jelentését. A rendőrkapitány jelentése szerint a mult hóban összesen 20 büntetendő cselekmény fordult elő. 7 egyén került közigazgatási eljárás alá és ezek közül öt egyént kitoloncoltak a város területéről. Ezután előterjeszti az árvaszéki ülnök rendes havi jelentését.

Dr. Bernhardt János tiszti főorvos jelenti, hogy a mult hóban a közegészség kielégítő volt. Heveny fertőző betegség 7 esetben fordult elő. Junius hóban született 45 gyermek, meghalt 36 egyén. Szaporulat 9. Tüdővészben elhalt a 36 egyén közül 3.

Egyenes adó juniusban 3825 kor. 75 fill. Hadmentességi adó 5 kor., bélyeg és illeték 15616 kor. 47 fill. Fogyasztási- és italadó a mult évvel egyenlő. Tanítói nyugdíj 210 kor. 50 fillér.

Dr. Eperjessi Béla jelenti, hogy a helybeli bírósági fogházban 3 egyén volt fogságban és ebből kettő lett elítélve, egy pedig vizsgálati fogságban van.

Az állatorvos jelenti, hogy a mult hóban közfogyasztásra levágatott 99 drb szarvas-

marhát, 4 növendék marhát, 175 borjút, 110 drb bárányt, 85 drb juhot és 259 drb sertést. A bajai vasuton elszállított 33 drb szarvasmarha és 714 drb sertés. Külföldről érkezett 28 drb szarvasmarha.

A képviselő választók jövő évre szóló névjegyzékébe dr. Reich Aladár országgyűlési képviselő felszólalása folytán 22 választó közül a következő 18 vétetett fel:

Kummer Ádám, Kovács János, Schlakhammer Antal, Szalontai Márton, Kalina Fenenc, Szűcs Mátyás, Puhl Ferenc, Papp Ágoston, Kovács Lajos, Kosztrin Tamás, Likár Ádám, Fleisz György, Srankó Antal, Marosovics Ödön, Pestalics Benő, Szabó István, Milassin Lajos, Hilez Jakab.

A „Független Magyarország” reneszánsza. Kétségtelen, hogy a magyar nemzet szentséges jogaiért Bécs ellen mai napság a sajtónak egyetlenegy organuma sem fejt ki elszántabb küzdelmet, mint a »Független Magyarország«. E lapnak most a nemzeti jogok elszánt harcossai közül főszerkesztőjének sikerült azon férfiut *Lengyel* Zoltán személyében megnyerni, aki a küzdők között mindig a legeslegelső sorban állott, főmunkatársa pedig az ideális lelkű, nagy tehetségű költő-politikus: *Rátkay* László lett. A 48-as eszmék tántoríthatatlan zászlóvivőit bajtársi lélekkel üdvözljük s *Loránt* Dezső felelős szerkesztőnek a kitünő akvizícióhoz csak gratulálhatunk.

Féléves rendszer a középiskolákban. Wlassics Gyula kultuszminiszter a középiskolák főigazgatóihoz és a minta-gimnázium igazgatóságához rendeletet intézett, amelyben a harmad évi rendszert a középiskolákban eltörli s helyébe a félévi rendszert hozza be. E szerint a középiskolákban ezentúl csak egyszer, január utolsó napján osztják ki az iskolai értesítőket, az év végén pedig az iskolai bizonyítványt. Két különösen nyomós ok vezette a minisztert, amikor a rendszerváltoztatást elhatározta. Az egyik az, hogy a tanítás folytonosságát csak ritkán szakítsa félbe olyan ténykedés, mely nem biztosítja sem a tanulmányi eredményt, sem a tanítás belső értékét nem fokozhatja. A másik ok az, hogy egy évharmad aránylag rövid tartalma alatt a tanárok a növendékek haladásáról nem szerezhetnek alapos tudomást. De van egy harmadik etikai oka is: A szülőknek általános kívánsága, hogy a nagy ünnepeket megelőző s azokat sokszor megrontó bizonyítványosztást megszüntessék.

Ez az ok a ditaktikai okokkal együtt bírta rá a minisztert a rendszer megváltoztatására. Külön hangoztatja a miniszter, hogy az iskoláknak két félévre való osztását kizárólag alaki jelentőségűnek tekinti s a két félév nincs élesen elkülönítve egymástól. Az új intézkedés nem jelent nyugvópontot a tanulmányok menetében, sem azt nem jelenti, hogy az anyagot két félévre osztják. Hangoztatja még a miniszter, hogy ezzel a módosítással nem kívánja kevesbiteni a szülői ház és az iskola öszhangzó működése szempontjából fontos ellenőrző értesítéseket, melyeknek célja a szülőket abban az esetben tájékoztatni, ha tanulmányi vagy fegyelmi szempontból szükséges. Ezért a miniszter elrendeli, hogy évenként négyszer kapjon a rossz diák családja értesítést az iskolától.

Eltűnt. *Berta* József csizmadiamester bejelentette a rendőrségen, hogy inasa *Füstös* József tőle megszökött, keresik.

Ablakbeverések. F. hó 5. és 6-ika közötti éjszaka *Matkovits* János vendéglős, *Obenbreiter* Jakab és özv. *Klein* Ignácné ablakait beverték. A rendőrség a tetteseket Horváth Kálmán, Maresinkó András és Vizler Ferenc személyében kiderítette.

Választási mozgalom. A vármegyei központi választmány folyó hó 10-ikére, péntekre tűzte ki a választást a verbászi kerületben. A választás Ujverbáson lesz megéjtve. Tagadhatatlan tény az, hogy e kerületben erős az ellenzéki áramlat, — de dacára ennek, báró Vojnits győzni fog. *Dr. Csillag* Károly, aki szintén a kerület néhány községét meglátogatta és programbeszédét elmondta, 48-as függetlenségi elveket vall, ép úgy komoly számba nem vehető, mint *Grossmann* Miksa szocialista jelöltsége, kinek né-

hány községben néhány hive akad, kiknek azonban választói jogosultságuk sincs.

Zongorák és cimbalmok — csak első rangú gyártmányok — kedvező fizetési feltételek mellett tíz évi jótállással kaphatók *Wagner Antal*nál Baján.

Hölgyek öröme! Legjobb szer az egész világon a bajai *Dr. Lehman* arckenőcs, mely pár napi használat után megifjítja az arcbőrt, eltávolít redőket, szeplőt, májfoltot, bőratkát (Mitesser.) Egy tégely ára 1 korona, csak nevem és arképemmél ellátott tégelyt fogadjunk el! **Gyarmati Emil** városi gyógyszerháza a Szent-Háromsághoz Baján.

Fischer Lipót utódai helybeli jönevű divatárú-cég közhírré teszi, hogy **női divat-cikkei** (csipkék női kelengyék részére, ruhadíszek, paszomány, szallagok és napernyők) eddigi különben is olcsó árait azok felére szállította le, miután azokat többé nem tartja. A nevezett cég óriási raktárt tart ezenkívül kötő-pamutokban, férfi és női fehérneműekben, harisnyákban, cipőkben, disztárgyakban stb. stb. s azokat szintén a legolcsóbb árban bocsátja áruba.

Közönség köréből.

Ezen rovat alatt közöltékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget

Tekintetes Szerkesztőség!

Szíveskedjék az alábbi közérdekű sorokat b lapjában közzé tenni:

Közegészségügyi botrány Mélykúton.

Történt pedig az Urnak 1901-ik esztendőjében, hogy a jó öreg mélykúti községi orvos, aki számos éven át taposta a mélykúti homokot és kezelte a potya gányosori publikumot, kidőlt az áldatlan testet s lelket ölő munkából s elköltözött oda, ahol nem kell pukedlizni a falusi nótáriusok magas színe előtt. Eltemették abból a »szabad lakásból«, amit a gazdag Mélykút községe orvosának nyújtott, a hol ő 25 évig szerényen meghuzódott, szolgálván az egészségügyet.

Hogy milyen volt ez a »szabadlakás«, arról fogalmat alkothat magának a nyájas olvasó, ha most renovált állapotban megtekintené. Hát még milyen volt azelőtt. Ez a renoválás is az uradalmi számtartó érdeme, a ki az orvosi lakot megvette — *istállónak!* Ugy hallatszik azonban, hogy a számtartó ur tehenei sztrájkra készülnek a mostoha lakás viszonyok miatt! Ebből a lakásból nézte a megboldogult orvos, hogy a jegyzőnek milyen palotát épített a község, hálósobája ablaka elé még utcai lámpást is tétetett, hogy a nótárius ur megspórolja az éjjeli méceset! mert »a jegyzőt hizlalni kell«, a doktor meg éljen, ahogy tud, erre van tanítva a falusi nép!

Elhalván az orvos, a falu főmuftija, aki bizonyára nagy reformátor, valami jót és humanus dolgot óhajtván cselekedni a doktor rovására, azt indítványozta, hogy mivelhogy az orvosi lak immáron hasznavehetetlen, adjunk az orvosnak 300 frt lakkbért, de nem ingyen ám, hanem ennek fejében *köteles legyen mindenkit, aki 20 korona egyenes adót nem fizet, ingyen gyógykezeltetni.* Természetes, hogy ez a bölcshindítvány lelkesedéssel elfogadtatott (hogyne, hiszen potya élvezetről van szó) s ezt a határozatot a vármegye is jóváhagyta, vélvén az utóbbi is, mint az európai hatalmak a szerbiai mézszárlásról, hogy ez pusztá »belügy«! Ezen jogtalan és törvényellenes határozatot a belügyminiszter feltétlenül megsemmisítette volna, ha lett volna, aki tovább apellálta volna az ügyet, ámde az orvos szövetség agilis titkáranak kifogyott a mersze, lévén ő maga is reflektans a mélykúti orvosi állásra s bizonyára nem merte a jegyző ur haragját magára vonni. Mert nagy ur ám a nótárius, ez még a járási főszolgabíró is, aki előtt pedig minden ember nagyot süvegöl; csak per »te« titulázza! Ki tudja milyen messze ér ez a hatalmas kéz, hamar lesujthat egy igénytelen doktorocskára!

Azalatt a félév alatt, a míg ez a zseniális eszme a vármegye bölcshindítványát folytán testet öltött, a szegény »tulterhelt« jegyző, aki olyan személyzet apparatus felett rendelkezik, mint egy ressortminiszter, nem vett magának »bokros elfoglaltsága« (?) miatt any-

nyi időt és fáradságot, hogy megtekintette volna az adófőkönyvben, hogy tulajdonképen mennyi azok száma, akik 20 korona egyenes adót nem fizetnek? Ő eljátszotta népboldogító szerepét, a többi végezze el a doktor, akinek az a kétes szerencse jut, hogy ezen »előkelő« s mindenkitől irigyelt állásba beülhet! Nos, hát a szegény doktor utána is járt a dolognak s megkapta a hiteles kimutatást, amely a következő fényes eredményt tüntetett fel:

1902-ik évben 612 családot mutatott ki az adófőkönyv, akik fizettek ugyan adót, de egyenes adójuk a 20 koronát nem haladta túl. Azonkívül 300 családot képezett azon szegények száma, a kik semmi adót sem fizettek és ezek ingyenes kezelése a községi orvosnak hivatali kötelessége, összesen tehát 812 család. A másik évben, tehát 1903. januárban már 912 volt az ingyen kezelendők száma; ezen szám közül a teljesen vagyontalanok összege érintetlen maradt, hanem a 20 korona censust meg nem ütők száma épen kerek 100-zal emelkedett!

Kitudja, hogy az 1904-ik év hány potya többletet eredményezne, de már erre nem volt rávehető a községi orvos s ott hagyta a mélykútiakat, — bizonyára nem nagy bánattal szívében.

Tudod-e szíves olvasó, hogy mit jelent ez a szám: 912? Ez azt jelenti, hogy Mélykút község 8000 lelke közül 5000 lelket ingyen tartozik a községi orvos gyógyítani, akár milyen baja is legyen, akár éjjel, akár nappal! Azt hiszem, hogy ehhez nem kell magyarázat! Az a kevés, aki fizetőköteles, fizet egy orvosi látogatásért 60 fillért. S ezek után azt hirdette a jegyző, hogy ne féljenek kendtek atyámfiak, még két hét sem telik bele, lesz orvosunk, akár őt is. Nos, hát ez egyszer alaposan csatlódott a nótárius úr s dacára annak, hogy bibliai nevet visel, mégis rossz prófétának mutatkozott, mert a nagy garral hirdett pályázat bizony meddő maradt, nem akadt már másodsor balek; és meddő is fog maradni, a míg ezen — az orvosi kart mélyen lealázó — szabályrendelet érvényben marad!

Most pedig *Mélykút község 8000 lakosságának egészségügyét egy orvosnövendék látja el, állítólag a járásorvos felügyelete mellett.* — Hát ez mi? Valami új, valami szeceszio! A járásorvos felügyelete alatt egy orvosnövendék betegeket kezel, recepteket ír s ezen recepteket a gyógyszerész kiszolgáltatja. Hát hol van a vármegye tisztí főorvosa? Vagy ez talán nem is létezik, ez egy fogalom, mint a chinai császár, aki halandók szeméi előtt láthatatlan? Ki ellenőrzi az 1876. XIV. t.-c. 43. §-át? Vagy Bácskában mindent szabad?

Nos, hát ha így van, legyen guszatusuk szerint!

Baranyai.

Köszönet nyilvánítás.

Mindazon tisztelt barátainknak és ismerőseinknek, akik felejthetetlen emlékké edes atyáinknak illetve szeretett nagyalámnak váratlan elhunyt felett érzett mély fájdalomukat és bánatunkat szíves részvétnyilatkozatukkal vagy a drága halott temetésén történt személyes megjelenésükkel enyhíteni kegyesek voltak, hálás köszönetet mondunk!

Dr. Gaál Ernő, Özv. Natti Józsefné, Natti Clotild

Három hold föld

a vaskúti út mentén eladó.

S z ö l ő

a Jaukói dülőben, 2 1/2 hold

szántófölddel

eladó. A szőlő nagysága 26 kapa.

özv. Kilvein Ferenczné,

NYILT TÉR

Ezen rovat alatt közlöttekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására juttatni, hogy szállodámat, kávéházamat és éttermemet, nemkülönben kertihelyiséget ujonan, a legmodernebb stílusban berendeztem, azokat új világítással láttam el, egyszóval nem kiméltem sem költséget, sem fáradságot, hogy a mélyen tisztelt közönség éveken át élvezett kegyét a jövőben is kiérdemeljem. Ez a körülmény készítetett engem arra, hogy ismét egy — bizonyára tetszéssel találkozó ujitással lépjek a t. közönségem elé. Nálam ugyanis naponta többször csapolya, a világhírű

pilseni sör (ösforrás).

kerül kimérésre.

Hogy a kitűnő sört mindig egyenlő hőmérséklet mellett szolgálhassam fel, e célra egy amerikai jégszekrényt építettem s hiszem, hogy a t. c. közönség engem ezen új vállalkozásomban is támogatni kegyeskedik, mert csakis így lehet módomban a legjobbat nyújtani.

Egyben van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy nálam naponta friss *villás reggeli* kapható s hogy minden igyekezetem odairányul, hogy jó ételek és különleges italok legmértányosabb árak mellett való kiszolgálása által nagyrabecsült közönségünk teljes megelégedését érdemeljem ki.

Minél számosabb látogatásért esedezve, maradtam kiváló tisztelettel

Zweig Mór,
szállodás.

Minden este o o
a közkedvelt o
Dankó-féle o o
zenekar játszik.

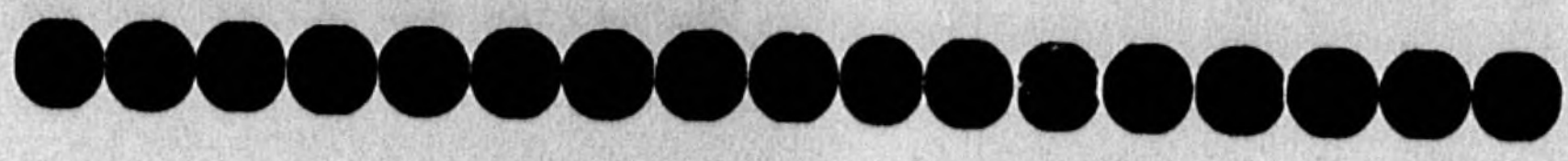
Egy pohár pilseni
sör 22 fillér, o o

Eladó dohánytőzsde.

A város kellő közepén, a legjobb forgalmú dohánytőzsdék egyike, betegség miatt **azonnal eladó.**

— Cím a kiadóhivatalban. —

Értesítés.

Bátor vagyok a n. é. közönség és mélyen tisztelt eddigi megrendelőim b. figyelmét felhívni arra a körülményre, hogy megboldogult férjem elhalálózásával a Baján már 35 év óta fenálló

fényképészeti műtermet

továbbra is vezetni fogom. Mivel állandóan a legjobb munkaerőkkel rendelkezem, képes vagyok bárminő, e szakmába vágó munkát elvállalni.

Fényképek a legkisebbtől életnagyságig, úgyszintén **gyermek-felvételek, csoportok, régi képekről való reproductiók, üzleten kívüli felvételek, platin képek, bromezüst nagyítások** stb jó és pontos elkészítéséért felelősséget vállalok

Miután eddigi t. megrendelőim és a n. é. közönség b. pártfogásába ajánlom magamat, esedezem, hogy nagyrabecsült bizalmukkal megtisztelni méltóztassanak

Tisztelettel

özv. Goldstein Márkné.

8-5

Kiadó üzlethelyiség.

A jelenleg **Borizák István** által birt

üzlethelyiség

november hó 1-ére kiadó.

Bővebb felvilágítást **Müller Antal** háztulajdonos nyújt.

EMKE dala!

EMKE-papirt, levélpapirt vegyetek!
Ha rá néztek, feldobog a szívetek.
Magyar fiúk, magyar lányok tudjátok,
Hogy én nektek magyar papirt kínálok.

Magyar földön, magyar kezek csinálják,
Magyar földön, magyar népek kínálják;
Nem hagyhat ez magyar szívet hidegen,
Úgy is nálunk annyi minden idegen.

Külföld helyett a hazában maradjunk,
A magyar pénzt idegennek ne adjuk!
Hadd tudja meg ebből is a nagyvilág,
Hogy a magyar előre tör s tenni vágy.

EMKE-papirt adjatok a kézembe:
Édes anyám, neked irok én erre,
Van-e ennél szebb papír a világon?
Boltos uram, csupán **EMKE**-t kínáljon!

A fentt megénekelt „**EMKE**“ levélpapíros minden nagyságban kapható
ifj. WAGNER ANTAL
könyv- és papirkereskedésében. 30-20

Itt az alkalom

arra, hogy mindenki az egészségtelen, penészesedő szalmazsákját eldobhassa és helyébe, **csekély 8 koronáért**, egy kiváló erős, fakeretű **acélsodrony ágybetétet** rendelhessen nálam, mely **tartós és olcsó, szag- és féregmentes**, ennélfogva egészséges. **Az ágy belmértékének beküldése után**, annak megfelelően szállítja a készítő: 10-6

ifj. Utry Pál, Baja.

Üdvari lakás,

mely két szoba, konyha és mellékhelyiségekből áll, magános hölgynek, aug. hó 1-től kiadó.

Cím a kiadóhivatalban. 2-1

Eredeti SINGER VARRÓGÉPEK

családi használatra és minden ipari célra.

Egyszerű kezelés! — Nagy tartósság! — Magas szolgáltatási képesség!
Ingyenes tanfolyamok a divatos műhímzés minden technikájában.
Electromotorok varrógépüzemhez minden nagyságban.
Hímzőselyem-raktár nagy színválasztékban.

Singer Co. varrógép részvénytársaság.

PARIS 1900:
„GRAND PRIX“

TEMESVÁR 1891:
ARANY ÉREM.
POZSONY 1899:
EZÜST ÉREM.

Figyelmeztetés! Eredeti Singer varrógépek csak a mi üzleteinkben kaphatók. Minden más varrógépüzlet által Singer

megjelöléssel áruba bocsátott gép, egyik elavult rendszerű gépünk utánzat, amely újabb rendszerű családi varrógépeinket szerkezet, szolgáltatási képesség és tartósság tekintetében utól nem éri!

Baja város és vidéke részére elárusítónk:

FARAGÓ ANDOR

Baja, Kisvásártér-utca 568.

Egyedül valódi angol
Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és ajánlva.

—o Az üvegek felszerelése a keresk törvény mintavédelme alatt áll. o—

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apotheke
des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

E balzsam belsőleg és külsőleg használható. Ez: 1. Utolérhetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek minden káros állapotában, enyhíti a hurutot, csillapítja a valadékok, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyítja a legrégebbi bajokat. 2. Kiváló hatása van a torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a lázakat. 4. Meglepően gyógyítja a gyomor s bélbetegségeket és szaggatásokat a testben. 5. Szelíden mozdítja elő a székelést s a vér tisztulását, megtisztítja a veséket, megszabadít a buskomorságtól s a hypochindriától, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, odva- fogaknál és szájröhadáskor, s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűffogést, a szájnak és gyomornak bűzét. 7. Külsőleg bámulatos gyógyhatással bír a sebekre, új és régi forradásokra, orbáncz, kiütési varak, megfagyott és megégett tagokra, rüh, fekély, bőrduzzadás és repedés stb esetében, megszünteti a fejfájást, zugást, szaggatást, köszvényt, fülfájdalmat stb. Ügyeljünk mindig pontosan az itt látható zöld apácza-védjegyre.

Hamisítástól legjobban megóv az, ha közvetlenül tőlem, gyáramból rendelnek eredeti szab cartonokban. Ausztria-Magyarország minden postaállomására bérmentve 12 kis vagy 6 duplaüveg 4 korona, Bosznia és Hercegovina részére 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik széjjel. Szétküldés csak előrefizetés vagy előleg küldése mellett. 20-17

Miért szenved Ön? holott mindenféle efajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál és majdnem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást vagy amputálást.

Thierry A. gyógyszerész **Centifolia-kenőcs** egyedül valódi

használatánál, rendkívül jó hatású, a sebek gyógyulásánál, valamint a fájdalom enyhítésénél utolérhetetlen. A valódi centifolia-kenőcs alkalmazható: a gyermekágyasok rossz természetű mellbajainál, szoptatók mellkeményedése, a tej elapadásának, az orbánczok esetében továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyilások, sebek, folyások, dagadt lábak, a csontvesedésnél, vágás, szúrás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömféreg, körömgyűlés, a lábnak járás közben történt kisebesülése, fagyás és égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzúgás stb stb esetében. — A szállítás kizárólag az összeg előre küldése mellett eszközöltetik. Két tégely csomagolással, postai szállítási díjjal együtt **3 korona 50 fillér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll.** Arra kérek mindenkit, hogy óvakodjék a hatáskülső hamisítások vevésétől s arra ügyeljen, hogy a tégelybe van-e a fenti **védjegyem** és cégem: **Thierry (Adolf) Lámited gyógytára az „Órangyalhoz” Pregradában**, égetve. **Thierry A. gyógyszerész balzsama és Centifolia-kenőcse.** — Ezen gyógyhatásukban felülmulhatlan két szer nemesak a romlásnak nincs kitéve, sőt ellenkezőleg, minél régebbi annál értékesebb és hathatósabb, nem árt sem a fagy, sem a forróság, tehát minden évszakban használhatók. Majdnem minden esetben segítenek és eredménnyel járnak, legalább az orvos érkeztéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy hasonló feldicsért értéktelen és hatás nélküli ugynevezett pótszereket venni, melyekért a pénzt haszontalanul dobják ki, hanem mindig ezen rég kipróbált olcsó és megbízható, emellett teljesen ártalmatlan, világhírű szereket kell használni, melyeknek minden családban és eshetőségekre készenlétben kell lenni. Ha olyant nem kapunk, mely a valódiság minden jelét magán viseli, rendeljük meg egyszerűen dírekte és címezzük:

(Thierry Adolf) „Órangyal-gyógytár” Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett — Központi főraktár Budapesten, Török J. gyógytára. Zágrábban Mittelbach S. gyógytára, Bécsben Brady L. gyógytár.

Feltűnő újdonság.

DELICE — Minden hirdetés felesleges. A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia **szivarkapapír** és **szivarkahüvely** kapható az ország minden különleges-ségi árúdjában.

Kellő iskolai képzettséggel bíró fiú

tanulóul

felvétetik

Nánay Lajos

könyvnyomdájában

BAJÁN.

●—● Pártoljuk a honi ipart! ●—●

A legjobb

Író ténták „STELLA” védjeggyel

Másolható ténták „STELLA”

Szines ténták „STELLA”

Tusoldat „STELLA” védjeggyel

készülnek a „STELLA” vegyészeti gyárban

— B U D A P E S T E N. —

Főraktár:

Ifj. **WAGNER ANTAL** papirkereskedésében

—● B A J A. ●— 52-11

●—● Pártoljuk a honi ipart! ●—●

Pártoljuk a magyar ipar termékeit!

Pártoljuk a honi gyártmányokat!

ÖZV. SPITZER SIMONNÉ és TÁRSA

BAJÁN.

A j á n l j á k:

kapubejáratok, folyosók, konyhák, fürdőszobák, gépházak, üzlethelyiségek, templomok padozatának burkolására

egyszerű és diszes cementlapjaikat

mint **legszebb, legtartósabb** és **legolcsóbb** burkoló anyagot

Gyártunk:

járda, fali és préselt disztéglát, cserepet, viharálló hornyos cement tetőcserepet, cementcsöveket, gipszdiszitményeket stb. Elvállalunk mindennemű **B E T O N** és **T E R A Z Z O** munkát.

Raktáron tartunk:

beocsini, portland és román cementet, darabos és építő meszet, kátrány és aszfalt fedellemezeket, aszfalt elszigetelő lemezeket, kátrányt, tinctoralt, carboli-neumot és aszfaltot.

A magyar általános köszénbánya r. társ. főképviselete.